
Покровська Н. В., Щербина М. О., Бура О. О.

Дніпровський національний університет залізничного транспорту імені академіка
В. Лазаряна, Науково-технічна бібліотека (м. Дніпро, Україна)

ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ ПОЛІПШЕННЯ ПРОФІЛЮ КОМПЕТЕНТНОСТІ БІБЛІОТЕКАРЯ

На сьогоднішній день уявити роботу сучасного бібліотекаря неможливо без застосування новітніх інформаційних технологій. Тому для опанування нових потоків інформації, можливостей, знань і навичок виникає потреба працювати на випередження, постійно оновлювати свої знання відповідно до сучасних професійних вимог компетентного працівника.

Ключові слова: онлайн-продукти; самоосвіта; наукометричні бази даних; цифрова видавнича діяльність; Scopus; Web of Science; Open Science in Ukraine; Prometheus; УБА; Library Publishing Coalition

Pokrovska N. V., Shcherbyna M. O., Bura O. A.

Dnipro National University of Railway Transport named after Academician V. Lazaryan,
Scientific and Technical Library (Dnipro, Ukraine)

TOOLS TO IMPROVE THE LIBRARY'S COMPETENCE PROFILE

Today, it is impossible to imagine the work of a modern librarian without the use of the latest information technologies. Therefore, in order to master new flows of information, opportunities, knowledge and skills, there is a need to work ahead, constantly update their knowledge in accordance with the modern professional requirements of a competent employee.

Keywords: online products; self-education; science-databases; digital publishing; Scopus; Web of Science; Open Science in Ukraine; Prometheus; UBA; Library Publishing Coalition

У наш час читачі мають велику кількість джерел отримання інформації, яка їх цікавить, але вони не завжди можуть провести пошук, який буде в повній мірі відображати всі можливі результати. Для надання найбільш швидкої і якісної допомоги користувачам бібліотеки співробітники повинні добре орієнтуватися в нових ресурсах.

Із розвитком й активним упровадженням цифрових технологій в щоденну роботу гостро постає необхідність постійного підвищення рівня компетентності бібліотекарів. У бібліотек ЗВО недостатній рівень фінансування, а сучасні темпи розвитку інформаційних технологій вимагають постійно модернізуватися, знаходити і впроваджувати нові ідеї, бути затребуваними для вирішення поставлених завдань. Сьогодні для бібліотекарів існує безліч ресурсів із можливістю вільного доступу для підвищення кваліфікації.

Пріоритетними напрямками для розвитку бібліотек є цифрова видавнича діяльність і наукометрія.

Завдяки підписці на міжнародні наукометричні бази даних Scopus та Web of Science бібліотекарі стають відмінними помічниками для вчених університету. Про продукти компанії Clarivate Analytics, яка керує пошуковою Інтернет-платформою Web of Science, ми можемо дізнатися на сайті <https://clarivate.ru>. Фахівці з навчання проводять безкоштовні онлайн-семінари російською мовою з можливістю отримання сертифіката учасника. Розклад вебінарів розміщують на сайті Clarivate Analytics. На YouTube-каналі «Web of Science по-русски | Обучение и тренинги» представлені навчальні відео (короткі інструкції й оглядові відео) про те, як користуватися продуктами компанії Clarivate Analytics.

На сайті Open Science in Ukraine розміщена корисна текстова інформація, яка стосується електронних наукових видань, за наступними напрямками:

- 1) DOI – ідентифікатор цифрового об'єкту;
- 2) OJS – відкриті журнальні системи;
- 3) Scopus, WOS та інші бази даних;
- 4) законодавчі питання.

Із навчальними відео можна ознайомитися на YouTube-каналі «Open Science in Ukraine».

У 2014 році в Україні вперше було створено громадський проект під назвою «Prometheus», який став найбільшою платформою для масових відкритих онлайн-курсів. Згідно з інформацією, розміщеною на офіційному сайті Prometheus, проект працює на базі OpenEdx – неприбуткової платформи з відкритим кодом, яка була розроблена та впроваджена Массачусетським технологічним інститутом і Гарвардським університетом.

Проходження курсів є повністю безкоштовним. Головна мета діяльності – надання можливості навчатися й вдосконалювати свої знання усім бажаючим незалежно від місця проживання, віку, соціального статусу, освіти, досвіду роботи тощо. Проект допомагає об'єднати провідні компанії, викладачів університетів, студентів, науковців, дослідників, знавців і тих, хто прагне саморозвиватися. Також викладачі курсів можуть додатково рекомендувати слухачам літературу для поглибленого дослідження.

Більшість курсів викладають українською мовою. Тривалість курсів може бути різною залежно від глибини вивчення предмета. Проект постійно розвивається та доповнюється новими змістовними курсами. На даний момент їх більше 40.

Після проходження курсу та успішного виконання всіх поставлених завдань учасник отримує сертифікат із підписом викладача.

У лютому 1995 року було засновано Українську бібліотечну асоціацію (УБА) – всеукраїнську громадську організацію, метою якої є всебічне сприяння розвитку бібліотечно-інформаційної сфери й забезпечення прав користувачів на якісне і своєчасне бібліотечне обслуговування й доступ до інформації, а також захист спільних інтересів членів УБА.

УБА організувала сотні конференцій, семінарів і тренінгів, опублікувала близько 50 науково-практичних видань, які допомагають бібліотекарям досягати високого рівня якості бібліотечного й інформаційного обслуговування, сприяють розвиткові бібліотекознавства, підвищенню іміджу бібліотек у суспільстві.

Після проходження семінару кожен користувач отримує іменний сертифікат.

УБА використовує різні канали доставки послуг — телефоном, електронною і традиційною поштою, через списки розсилання, веб-портал, блоги, Facebook, особисто, виїжджаючи до бібліотек тощо — за вибором членів.

На сайті Library Publishing Coalition представлена можливість для обміну знаннями, обговорення, практичного опитування та використання відповідних повідомлень. Це навчальні матеріали й матеріали для підвищення кваліфікації (включаючи курси, вебінари, програми й платформи) для видавців бібліотек. Записи вебінарів розміщуються тут відкрито. На каналі **YouTube** надано доступ до презентацій на різні теми.

У результаті проходження курсів підвищення кваліфікації цінність людини як професіонала зростає: працівник може не тільки мати уявлення о сучасних розробках, а й претендувати на підвищення по кар'єрних сходах.

Співробітники, які володіють численними навичками, більше затребувані, оскільки можуть пристосуватися до зміни характеру роботи. Підвищення кваліфікації відкриває нові можливості професійного зростання, відповідності сучасним вимогам, отримання знань і навичок, які допоможуть у повсякденній роботі. У процесі самоосвіти ми маємо змогу обмінюватися досвідом і знаннями з іншими слухачами програм, отримувати консультації та підтримку професіоналів.

Завдяки онлайн-ресурсам ми отримуємо своєчасно, вільно та безкоштовно актуальну інформацію. Засобів та інструментів для поліпшення профілю компетентності бібліотекаря з відкритим доступом багато. Усе залежить від зацікавленості й бажання.